

KUTSESTANDARD

Hambaraviassistent, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Hambaraviassistent, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Hambaraviassistent on suutervishoiu töötaja, kes abistab hambaarsti ja/või suuhügienisti vastavalt iga tööetapi iseloomule, sh neljakäetöö meetodil, saavutamaks optimaalset ravitulemust.</p> <p>Hambaraviassistenti töö on osaleda aktiivselt hambaravi meeskonna liikmena kvaliteetse suutervishoiuteenuse tagamisel ja nõustada erinevaid sihtgrupe suutervise teemadel. Olulisel kohal on hügieeni-, anti- ja aseptika nõuete järgimine. Hambaraviassistent on võimeline iseseisvalt ja korrektselt täitma hambaarsti poolt delegeeritud ülesandeid.</p> <p>Hambaraviassistent töötab hambaravi kabinetis, mis koos vastava sisustusega peab tagama nii patsiendile kui personalile turvalise keskkonna. Töös võib esineda erinevaid tervist kahjustavaid faktoreid (nt sundasend, rutiinsed liigutused, keemilised, bioloogilised jt ohutegurid).</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Patsiendilt anamneesi kogumine</p> <p>A.2.2 Patsiendi nõustamine suutervise küsimustes</p> <p>A.2.3 Meditsiiniseadmete ja instrumentide ettevalmistamine ja hooldamine</p> <p>A.2.4 Hambaravikabineti varustamine materjalidega</p> <p>A.2.5 Hambaarsti assisteerimine raviprotseduuride tegemisel</p> <p>A.2.6 Menetlused pea- ja kaelapiirkonna radioloogias</p>
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Hambaraviassistent on läbinud erialase kutseõppe õppekava.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Hambaraviassistent, hambaarsti abiline, hambaarsti abi, hambaarsti assistent.
A.5 Regulaatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Regulaatsioonid kutsealal töötamiseks puuduvad.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.
B.2 Hambaraviassistent, tase 5 üldoskused
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Suhtleb konstruktiivselt, sallivalt ja lugupidavalt.</p>

2. Kohandub meeskonnaga, toetab meeskonna tulemuslikku tegutsemist, aitab luua meeskonnavaimu; vajadusel juhendab kolleege, toetab teisi, märkab ja tunnustab nende panust;
3. Arvestab patsiendi erivajadusega ning valib sobiva käitumis- ja suhtlemisviisi, arvestades patsiendi vanuse, puude ja toimetulekuga.
4. Järgib oma töös eetilisi tõekspidamisi ja kutsealaga seonduvaid õigusakte; arvestab organisatsioonis kehtestatud nõudeid.
5. Lähtub oma töös tööohutus-, hügieeni- ja töötervishoiunõuetest ning kasutab isikukaitsevahendeid; järgib a- ja antiseptika- ning jäätmekäitlusnõudeid.
6. Kasutab ergonomilisi töövõtteid.
7. Vajadusel annab esmaabi.
8. Kasutab materjale ning vahendeid ökonoomselt.
9. Täiendab ja arendab pidevalt oma erialateadmisi ja -oskusi nii oma töö kitsama eripära kui ka eriala üldiste arengute lõikes.
10. Kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 (vt lisa 1 „Keelte oskustasemete kirjeldused“); kasutab korrektselt erialaterminoloogiat.
11. Kasutab oma töös asjakohast hambaravialast tarkvara ja tarkvaraprogramme (nt ravihaldusprogramme); kasutab oma töös arvutit vastavalt digipädevuste enesehindamise skaala (lisa 2) Algtasemel kasutaja tasemele.

B.3 Kompetentsid	
B.3.1 Patsiendilt anamneesi kogumine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Loob patsiendiga kontakti, tutvub tema vajaduste, ootuste ja hetkeolukorraga; 2. Koostab ja dokumenteerib patsienti küsitledes anamneesi ning selgitab välja patsiendi suutervist mõjutavad käitumuslikud harjumused, lähtudes erivajadustest või erihoolidust vajavate patsientide probleemidest.	
B.3.2 Patsiendi nõustamine suutervise küsimustes	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Õpetab patsiendile suuhügieenivõtteid, viib läbi motiveeriva intervjuu; 2. Viib läbi grupinõustamisi suutervise valdkonnas lähtuvalt kaasaegse meditsiini seisukohtadest.	
B.3.3 Meditsiiniseadmete ja instrumentide ettevalmistamine ja hooldamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Puhastab ja desinfitseerib tööpiirkonna; järgib isiklikke ja hambaraviruumi hügieeninõudeid (sh kätehügieen, tööriided, isikukaitsevahendid). 2. Puhastab, desinfitseerib, komplekteerib ning vajadusel pakendab ja steriliseerib meditsiiniseadmed ja instrumendid, lähtudes kehtestatud nõuetest. 3. Valmistab töökeskkonna ja raviseadmed ette patsiendi vastuvõtmiseks vastavalt raviplaanile (nt kirurgia, endodontia, parodontoloogia). 4. Korrastab protseduuri või operatsiooni järgselt patsiendi ja protseduuri- või operatsiooniruumi. 5. Hooldab hambaravis kasutatavaid meditsiiniseadmeid ja instrumente (sh roteeruvad instrumendid), lähtudes nende kasutus- ning hooldusjuhendist; teritab käsiinstrumente lähtuvalt instrumendi eripärast. 6. Jälgib hambaravis kasutatavate meditsiiniseadmete ja muude seadmete töökorras olekut; meditsiiniseadmete ja instrumentide kõrvalekallete või rikete tuvastamisel informeerib vastutavat isikut.	
B.3.4 Hambaravikabineti varustamine materjalidega	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Hindab hambaravi töövahendite ja materjalide laoseisu. 2. Jälgib materjalide, töövahendite ja seadmete olemasolu ravikabinetis, planeerib ja tellib neid vastavalt vajadusele või edastab vastava informatsiooni valdkonna eest vastutavale isikule. 3. Tellib materjali reaalsele vajadusele vastavalt. 4. Võtab vastu saabunud materjalid ja töövahendid, kontrollib tellimust ning ladustab need, lähtudes kehtivast korrast; jälgib protsessi kulgu ja kehtivusaegadest kinnipidamist.	
B.3.5 Hambaarsti assisteerimine raviprotseduuride tegemisel	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1. Kontrollib patsiendi isikuandmeid ja valmistab patsiendi raviprotseduuriks ette.	

2. Registreerib kliinilised leiud patsiendi kaardile (nt staatus, anamnees), kasutades korrektset erialaterminoloogiat.
3. Teeb suusiseseid ja suuväliseid kliinilisi fotosid, hoiustab need ettenähtud korras.
4. Osaleb ravitöö protsessis neljakäe meetodil, nt ulatab protsessihetkest lähtuvalt materjale, seadmeid, instrumente.
5. Hambaarsti korraldusel võtab mikrobioloogilised külvid ja teeb sülje uuringuid; teeb ise või tellib laborist mikrofloora analüüsi.
6. Võtab diagnostilisi jäljendeid, lähtudes tööjuhendist.
7. Töötleb ja arhiveerib mudeleid, järgides seadusest tulenevaid nõudeid ja andmekaitsemeetmeid.
8. Valmistab patiseendi ette mikroskoobiga protseduuri läbiviimiseks, assisteerib hambaarsti neljakäetöö põhimõttel mikroskoobiga protseduuride tegemisel.
9. Valmistab ette patsiendi ja operatsioonivälja vastavalt operatsiooni iseloomule; assisteerib hambaarsti/ näolõualuude kirurgi neljakäetöö põhimõttel protseduuride ja operatsioonide tegemisel.
10. Assisteerib ortodonti neljakäetöö põhimõttel ortodontiliste protseduuride tegemisel.

B.3.6 Menetlused pea- ja kaelapiirkonna radioloogias
EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. Nõustab patsienti ettevalmistamisel pea- ja kaelapiirkonna röntgenülesvõtete tegemiseks, kasutab nõuetekohaseid kaitsevahendeid.
2. Teeb pea- ja kaelapiirkonna röntgenülesvõtteid vastavalt saatekirjale, protokollile, tegevusjuhendile ja kiirgusohutusnõuetele; teavitab patsienti kiirgusohust.
3. Markeerib ja edastab tehtud uuringu digitaalsesse arhiivi või tööjaama; salvestab ja arhiveerib radioloogilise uuringu tulemused kvaliteetselt, lähtudes kehtivatest nõuetest.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	23-07042022-2.2.1/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Anastassia Kuldmaa, SA Tallinna Hambakliinik Eike Kaska, SA Tallinna Hambakliinik Aet-Anu Raudkivi, SA Tallinna Hambakliinik Hedy Lehtmets, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool Eva Vakra, KW Kliinik Helen Lang, Eesti Hambaarstide Liit Sirle Puidak, Hambaraviõdede Seltsing Ragne Abel- Hiimäe, Maxilla Hambakliinik
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	28
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	07.04.2022
6. Kutsestandard kehtib kuni	06.04.2027
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3251 Hambaraviõded ja hambaravi keskastme spetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5

C.2 Kutsenimetus võõrkeeles

Inglise keeles   Dental assistant, EstQF Level 5

C.3 Lisad

 Lisa 1 [Keelte oskustasemete kirjeldused](#)

 Lisa 2 [Digipädevuste enesehindamise skaala](#)